

Eind- en Voorloopig Verslag der Comm. van Rapporteurs over de wetsontwerpen nos 177, 140, 194, 198, 199, 200, 207, 208, 209 en 210.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

1°. aanvulling der omschrijving van art. 4 van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1902 (198);

2°. vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1898 (140);

3°. wijziging en verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1902 (194).

Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

Vastgesteld den 18den Juni 1902.

VAN DEN BIESEN.
SASSEN.
GODIN DE BEAUFORT.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.
VAN ZINNICQ BERGMANN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over
de ontwerpen van wet:

1°. tot naturalisatie van B. H. W. WIEBOLS en elf anderen; (209)

2°. tot verhooging en wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1901; (199)

3°. tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1902; (200)

4°. tot beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen voor den dienst van 1902; (208)

5°. houdende verklaring van het algemeen nut der ont-eigening van eigendommen, noodig voor de verbetering van de Hagen, de Molenbeek en de Almeloosche Aa, in de gemeenten Stad- en Ambt-Almelo; (210)

6°. houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van de uitbreiding van het station IJsselmonde. (207)

Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

Vastgesteld den 24sten Juni 1902.

VAN ASCH VAN WIJCK.
MERKELBACH.
REEKERS.
LAAN.
BREEBAART.

**VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPFOR-
TEURS** over de ontwerpen van wet:

1°. tot goedkeuring van eene overeenkomst met de Duitse Regeering betreffende het tot stand brengen van Kabelverbindingen; en

2°. tot verdeeling over de Staatsbegrooting en de Indische begrooting van de kosten voortvloeiende uit eene overeenkomst met de Duitse Regeering, betreffende het tot stand brengen van Kabelverbindingen. (177)

De indiening en de spoedige behandeling van deze wetsontwerpen waren door onderscheidene leden met ingenomenheid be-

groet. Zij rekenden het van groot belang, dat eene nieuwe telegraphische verbinding tusschen het moederland en Indië in het leven werd geroepen. Hoewel het beter ware geweest, indien eene kabelverbinding door Nederland alleen tot stand kon gebracht worden, erkenden deze leden op technische en financieele gronden de onmogelijkheid om daartoe te geraken. De financieele regeling achtten zij in het belang van 's Rijks schatkist en ook met het oog hierop meenden enkele leden dan ook een woord van lof aan de Regeering niet te moeten onthouden.

Andere leden stelden de vraag, of, terwijl het tractaat onder medewerking van het vorig Kabinet gesloten was en daarbij wel eenige overhaasting had plaats gehad, men niet beter had gedaan door deskundigen nog eens te doen overwegen, of eene kabelverbinding met eigen steunpunten en wellicht met minder hooge kosten, niet zelfstandig te verkrijgen ware geweest.

Het vond bij velen instemming, dat men echter ten opzichte van eene telegraphische verbinding met Indië onafhankelijk van Engeland wordt, maar toch meenden enkele leden de vraag te moeten doen, of een te groote invloed van Duitschland in deze ook niet zijne schaduwzijde hebben kan.

Naar aanleiding van deze vraag werd er door sommigen op gewezen, dat ons land vrij bleef ook met andere Mogendheden omtrent het aanbrengen van telegraphische verbindingen eene gemeenschappelijke regeling te treffen en er dan ook reeds eene regeling met Frankrijk in het vooruitzicht was gesteld.

Intusschen werd door enkele leden, die zich met het doel van de wetsvoordracht konden vereenigen, de vraag gesteld, in hoeverre het gebruik van den aan te leggen kabel geacht kon worden in tijden van oorlog verzekerd te zijn. Twijfel dienaangaande was bij hen gerezen naar aanleiding der mededeeling van den Minister van Buitenlandsche Zaken in de vergadering der Tweede Kamer van 10 Juni jl. (*Handelingen*, blad. 1603 tweede kolom), dat het toelaten van het telegraphisch verkeer van Manilla over Hongkong tijdens den oorlog tusschen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en Spanje door de Amerikaansche Regeering in strijd werd geacht met de neutraliteit.

Wordt deze opvatting der Amerikaansche Regeering algemeen gehuldigd? En, zoo neen, heeft dan wellicht de Regeering redenen om aan te nemen, dat althans de verbinding via Shanghai onder geene omstandigheden om genoemde reden zal worden belemmerd? Of zoude misschien eene eventueele verbinding met Saigon ten dezen meer waarborgen aanbieden?

Het slotartikel 7 vond van vele zijden goedkeuring. Met vol-doening werd er op gewezen, dat de contracteerende partijen gebruik hadden gemaakt van de gelegenheid om in geval van meningsverschillen zich tot de vreedzame beslechting daarvan te wenden tot het Permanente Hof van Arbitrage. Wanneer de Staten bij het sluiten van tractaten langzamerhand meer en meer komen tot de beslissing van geschillen op die wijze, dan zal het blijken, dat de oprichting van dat Hof van Arbitrage, hoewel door sommigen met zekere ongeloofvrigheid bejegend, veel nut zal kunnen stichten, waarvan de mogelijkheid en de waarschijnlijkheid door de leden hier aan het woord, steeds waren erkend en volgehouden.

Omtrent de verdeeling der uitgaven voor deze kabelverbinding over de Staatsbegrooting en de begrooting van Nederlandsch-Indië bestond verschil van gevoelen, mede op grond van de bekende meeningen omtrent de verhouding tusschen de Nederlandsche en Indische financiën.

Vastgesteld den 18den Juni 1902.

VAN DEN BIESEN.
SASSEN.
GODIN DE BEAUFORT.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.
VAN ZINNICQ BERGMANN.